

SG. - pdv
10

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 1/1415/AS
20 24 Luna 05 Ziua 21

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 2522 / 21 MAR 2024

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 76112 București 40, România

Telefon: (+40-21) 313-2531 Fax: (+40-21) 312-5480

Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.876 A/2024

4/536/26.03.2024

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL

Nr. 2/1235 CP
20 24 Luna 03 Ziua 25

Domnului ALFRED - ROBERT SIMONIS
PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Președintele României referitoare la neconstituționalitatea prevederilor Legii privind modificarea și completarea Legii nr.73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ. (PV 36/2023/2024)

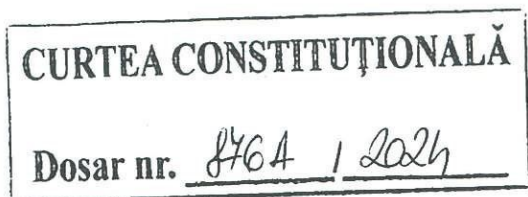
Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 10 aprilie 2024, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 24 aprilie 2024 (inclusiv, în format electronic la adresa de mail ccr-pdv@ccr.ro).

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,

MARIAN ENACHE

R O M Â N I A

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

București, martie 2024

**Domnului MARIAN ENACHE
PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE**

În temeiul dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, formulez următoarea

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

asupra

Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ

La data de 16 martie 2024, Parlamentul a transmis Președintelui României, în vederea promulgării, Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ (PL-x nr. 36/2023).

Legea are ca obiect de reglementare stabilirea duratei mandatelor președintelui Consiliului Legislativ și președinților de secție, mandate ce pot fi reînnoite o singură dată, mandatele aflate în curs urmând să înceteze la 5 ani de la intrarea în vigoare a legii; introducerea unor dispoziții referitoare la dezvoltarea carierei personalului de altă specialitate decât cea juridică; modificarea unor proceduri și atribuții ale Consiliului Legislativ; restructurarea departamentelor din

cadrul Consiliului Legislativ, precum și armonizarea unor norme juridice cu legislația - cadru aplicabilă.

Cu privire la această lege, în data de 29 decembrie 2023, Președintele României a formulat cerere de reexaminare, solicitând Parlamentului reexaminarea unor dispoziții referitoare la necesitatea clarificării momentului de la care va începe să curgă termenul de 15 zile în care propunerile legislative făcute de deputați sau de senatori se înaintează de către secretarul general al Camerei în care au fost depuse, spre avizare, Consiliului Legislativ, la atribuția Consiliului Legislativ de a face mențiuni cu privire la eventuala neconstituționalitate a unor dispoziții conținute de proiectele de acte normative, la condițiile procedurale de aprobare a regulamentului de organizare și funcționare a acestei instituții, la necesitatea introducerii unor norme tranzitorii care să clarifice aplicarea noii condiții de vechime în specialitatea funcției, în cazul personalului existent al Consiliului Legislativ și clarificarea situației funcției de consilier în cadrul celorlalte funcții de la nivelul Consiliului Legislativ, precum și reanalizarea soluției legislative prin care mandatele președintelui și președinților de secție aflate în curs se prelungesc, de drept, pentru 5 ani de la data intrării în vigoare a legii.

În urma parcurgerii procedurii de reexaminare, Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ a fost adoptată cu încălcarea art. 77 alin. (2), coroborat cu art. 1 alin. (5) din Constituție, iar, în raport cu jurisprudența Curții Constituționale, referitoare la fixarea limitelor sesizării Parlamentului pentru reexaminarea legii prin cererea formulată de Președintele României, legea criticată a fost adoptată și cu încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție, pentru motivele dezvoltate în continuare.

Astfel, legea criticată a fost adoptată de Camera Deputaților cu modificări, iar Senatul, în calitate de cameră decizională, a adoptat legea, în aceeași formă.

La prima cameră, potrivit raportului Comisiei juridice, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților din data de 27 februarie 2024, au fost admise două amendamente. Astfel, prin admiterea primului amendament, în limitele cererii de reexaminare, a fost modificat la art. I pct. 6 din legea criticată, cu referire la art. 13 alin. (1) din Legea nr. 73/1993, în sensul că s-a clarificat momentul de la care va începe să curgă termenul de 15 zile în care propunerile legislative făcute de deputați sau de senatori se înaintează Consiliului Legislativ, spre avizare, de către secretarul

general al Camerei în care au fost depuse, prin introducerea sintagmei „*de la data înregistrării*”.

În plus, fără legătură cu cele solicitate în cererea de reexaminare, a fost admis un amendament prin care a fost eliminat art. I pct. 18 din legea criticată, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993, care prevedea că: „*18. Articolul 25 se modifică și va avea următorul cuprins: «Art. 25. - Prevederile Legii nr.7/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător personalului Consiliului Legislativ - organ consultativ de specialitate al Parlamentului - și membrilor acestuia»*”.

În conformitate cu dispozițiile art. 77 alin. (2) din Constituție, înainte de promulgare, Președintele României poate cere Parlamentului, o singură dată, reexaminarea legii. Norma constituțională nu dispune însă cu privire la prevederile ce trebuie să fie reexamine, ca urmare a cererii formulate de Președintele României. În acest context, printr-o bogată jurisprudență, Curtea Constituțională a statuat că reexaminarea legii de către Parlament trebuie să se restrângă la obiecțiunile menționate în cererea Președintelui României, iar, în situația în care se dă o altă redactare unor texte sau se completează legea cu noi reglementări, urmează să se asigure corelările necesare cu textele care au făcut obiectul cererii Președintelui României. Cererea de reexaminare nu poate afecta statutul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării și are ca efect reluarea procesului legislativ, cadru în care Parlamentul poate modifica sau completa legea în sensul cerut de Președinte, poate menține legea în forma adoptată inițial sau, dimpotrivă, ținând seama și de punctul de vedere al Președintelui, o poate respinge (Decizia nr. 355/2007, Decizia nr. 991/2008, Decizia nr. 682/2008, Decizia nr. 1.596/2011, Decizia nr. 1.597/2011, Decizia nr. 924/2011, Decizia nr. 1.598/2011).

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut încălcarea limitelor reexaminării atât în situația în care Parlamentul a modificat prevederi fără legătură cu conținutul cererii de reexaminare, cât și în situația în care Parlamentul a modificat prevederi menționate în cererea de reexaminare, însă într-un alt sens decât cel solicitat de Președintele României. Astfel, prin Decizia nr. 452/2018, par. 33-34, Curtea Constituțională a reținut că modificarea unor norme menționate în cererea de reexaminare, dar într-un alt sens decât cel cerut de Președintele României, fără legătură cu argumentele cererii de reexaminare, reprezintă o

depășire a limitelor cererii de reexaminare, cu încălcarea art. 77 alin. (2) din Constituție.

Totodată, prin Decizia nr. 63/2018, par. 46, Curtea Constituțională a statuat că: *„Limitele sesizării Parlamentului pentru reexaminarea legii sunt definite de cererea de reexaminare. Având în vedere scopul cererii de reexaminare, respectiv îmbunătățirea actului normativ, nu se poate admite ca reexaminarea să aibă drept consecință adoptarea unei legi cu contradicții sau necorelări între texte, astfel că, în virtutea regulilor de tehnică legislativă, necesitatea coerenței reglementării impune completarea unor texte din lege care nu au făcut în mod expres obiectul cererii de reexaminare. Această practică este în beneficiul reglementării și nu afectează limitele reexaminării, admiterea unor obiecții din cererea de reexaminare putând antrena modificări cu privire la toate sau doar la unele dintre dispozițiile legii în cauză, ceea ce impune corelarea tuturor prevederilor acesteia, chiar prin eliminarea sau abrogarea unor texte. Astfel, Curtea a constatat că, în aplicarea normei constituționale cuprinse la art. 77, Parlamentul trebuie să reexamineze toate textele de lege la care face referire cererea Președintelui României, precum și pe cele care au legătură cu acestea, asigurându-se succesiunea logică a ideilor și coerența reglementării. În acest context se impune a fi modificate chiar și unele dispoziții ale legii care nu au fost în mod expres cuprinse în cererea de reexaminare, dar care sunt în mod indisolubil legate de acestea. În cadrul acestei proceduri, în situația în care se dă o altă redactare unor texte sau se completează legea cu noi reglementări, urmează să se asigure corelările necesare dintre textele care au făcut obiectul cererii Președintelui României și celelalte dispoziții ale legii. Pentru aceleași rațiuni, dacă cererea de reexaminare vizează doar aspecte punctuale sau dispoziții concrete din lege, iar, în economia actului normativ, acestea se dovedesc a fi esențiale, întrucât constituie fundamentul reglementării, lipsa lor afectând însăși filosofia actului normativ, apare cu evidență faptul că înlăturarea, eliminarea lor va prejudicia întregul act și va conduce la respingerea legii în ansamblul său”.*

Referitor la legea dedusă controlului de constituționalitate, învederăm că, prin cererea adresată Parlamentului, nu s-a solicitat reexaminarea art. I pct. 18 din legea criticată, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993, nici din perspectiva constituționalității, nici din cea a legalității sau a oportunității, și nici din perspectiva unor aspecte care ar fi vizat redactarea acestor dispoziții.

Totodată, criticile aduse art. I pct. 1, pct. 2, pct. 6, pct. 11 și art. III care au făcut obiectul cererii de reexaminare nici nu se refereau la asimilarea personalului din cadrul Consiliului Legislativ cu statutul funcționarului public parlamentar și nici nu au fost admise de către Parlament. Astfel, forma legii după reexaminare a menținut soluțiile din forma inițială a legii, respectiv: a fost eliminată posibilitatea Consiliului Legislativ de a face mențiuni cu privire la eventuala neconstituționalitate a unor dispoziții conținute de proiectele de acte normative; a fost eliminată cerința ca regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ să fie aprobat în ședința comună a birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, cu avizul comisiilor juridice reunite, ca o garanție a relației funcționale dintre Parlamentul României și Consiliul Legislativ; nu au fost stabilite norme tranzitorii care să clarifice aplicarea noii condiții de vechime în specialitatea funcției, în cazul personalului existent al Consiliului Legislativ, nu a fost clarificată situația funcției de consilier în cadrul celorlalte funcții de la nivelul Consiliului Legislativ și a fost păstrată norma prin care mandatele președintelui Consiliului Legislativ și președinților de secție aflate în curs se prelungesc, de drept, pentru 5 ani de la data intrării în vigoare a legii.

Așadar, nu doar că articolele vizate de cererea de reexaminare nu aveau legătură cu art. I pct. 18 din legea criticată, dar nici nu au fost admise obiecții din cererea de reexaminare care să antreneze modificări sau corelări ale altor norme, chiar prin eliminarea sau abrogarea unor dispoziții, cum ar fi art. I pct. 18, în acord cu considerentele de principiu reținute de jurisprudența constituțională anterioară. O astfel de intervenție a condus la o formă diferită a legii transmise la promulgare, cu încălcarea limitelor reexaminării și a jurisprudenței în materie a Curții Constituționale.

Potrivit art. 141 alin. (3) teza finală din Regulamentul Camerei Deputaților: *„În cazul în care solicitările din cererea de reexaminare sunt acceptate, în parte sau în totalitate, comisia va formula textele corespunzătoare și raportul va cuprinde toate amendamentele admise și respinse depuse de deputați. Textele propuse trebuie să aibă legătură cu solicitările din cererea de reexaminare și să asigure corelarea tehnico-legislativă a tuturor dispozițiilor legii. În cazul în care se resping solicitările formulate în cererea de reexaminare, raportul nu va mai cuprinde amendamentele depuse”*. Așadar, și în Regulamentul Camerei Deputaților, corelarea tehnico-legislativă a dispozițiilor legii este instituită în legătură cu solicitările din cererea de reexaminare, aspect reținut și de instanța

constituțională care, în Decizia nr. 18/2023, par. 49, a statuat că: „(...) *Parlamentul poate opta pentru una dintre următoarele trei variante: adoptarea legii modificate și completate în întregime sau parțial, în sensul cerut de Președinte în cererea de reexaminare (în această ipoteză se va asigura, dacă este cazul, și corelarea tehnico-legislativă a tuturor dispozițiilor legii, putând fi modificate și alte prevederi aflate în strânsă legătură cu cele asupra cărora poartă cererea de reexaminare); adoptarea legii în forma adoptată inițial de Parlament, în cazul în care se resping solicitările formulate în cererea de reexaminare; respingerea legii*”.

Dintr-o altă perspectivă, în forma în vigoare, art. 25 din Legea nr. 73/1993 prevede că: „*Statutul funcționarilor publici din structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ se aprobă prin lege specială*”. În forma legii adoptate de Parlament în urma parcurgerii primului ciclu legislativ, în acord cu intenția inițiatorului, intervenția legiuitorului a presupus modificarea acestei norme în sensul introducerii unei norme de asimilare a statutului personalului Consiliului Legislativ cu cel al funcționarului public parlamentar. Așa cum am arătat anterior, această soluție legislativă nu a făcut obiectul cererii de reexaminare.

Prin efectul eliminării normei modificatoare de la art. I pct. 18 din legea criticată, conținutul art. 25 din Legea nr. 73/1993 în forma în vigoare, potrivit căruia este necesar ca statutul funcționarilor publici din structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ să fie aprobat prin lege specială, rămâne nemodificat. În aceste condiții, prin intervenția Parlamentului realizată cu depășirea limitelor cererii de reexaminare va subzista obligația acestuia de a aproba printr-o lege specială acest statut, deși art. 94 alin. (2) din Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar asimilează statutul personalului Consiliului Legislativ cu statutul funcționarului public parlamentar.

Mai mult, intervenția legislativă propusă nu doar că excede limitelor cererii de reexaminare, dar vine în contradicție și cu considerentele Deciziei nr. 725/2023, par. 78-79, prin care Curtea Constituțională a statuat că dispozițiile art. I pct. 18 din legea criticată, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993, nu generau un paralelism legislativ care să conducă la neconstituționalitatea acestuia. Așadar, intervenția Parlamentului nu era limitată doar de cererea de reexaminare, ci și de dezlegările date de instanța constituțională cu privire la textele declarate constituționale pe calea controlului anterior de constituționalitate cu privire la aceeași lege.

O astfel de intervenție constituie o revenire a autorității legiuitoare asupra propriilor decizii, fără să existe cadrul procedural în acest sens, pe de o parte, și, pe de altă parte, fiind sustrasă mecanismelor democratice instituite la nivel constituțional care asigură, în spiritul art. 1 alin. (4) din Constituție, separația puterilor în stat, dar și echilibrul și controlul reciproc, astfel că Președintele va fi privat de dreptul său constituțional consacrat de art. 77 alin. (2) din Legea fundamentală de a solicita o eventuală reexaminare a soluției legislative care nu a figurat în legea ce i-a fost inițial transmisă spre promulgare, similar celor reținute în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 724/2023, par. 88).

În considerarea argumentelor expuse, vă solicit să admiteți sesizarea de neconstituționalitate și să constatați că Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ este neconstituțională.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS